

ТИПИ ІНТЕРФЕРЕНТНИХ ВПЛИВІВ У БІЛІНГВАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У статті на прикладі взаємодії української та російської мов розглянуто типи інтерферентних впливів домінуючої мови на національну мову, титульну для відповідного регіону. Виявами такого впливу в українському мовленні є українсько-російський суржик як форма просторіччя, утворена в ситуації нерівноправної двомовності, калькування та неадекватного перекладу російських омонімів. Простежено аналогічні явища, які виникають у мовленні представників української та російської діаспори в США і Канаді.

Ключові слова: інтерферентний вплив, українсько-російський суржик, калькування, неадекватний переклад, російські омоніми.

Одним із цікавих аспектів дослідження питань мовної взаємодії є з'ясування конкретних чинників, які зумовлюють те, що одна з конкуруючих мов захоплює панівне, домінуюче становище, тоді як інша в кращому разі стає «підлеглою».

Така взаємодія мов звичайно виникає тоді, коли одна мова, яка є «титульною» для певної країни, витісняє не на своїй (чужій) території іншу національну мову, «законну», титульну для етносу, який споконвіку живе у відповідному регіоні.

Така мовна взаємодія може розвиватися найменш за двома «сценаріями»:

- 1) національна мова взагалі зникає через майже тотальне знищення її носіїв – пор. нинішній державний статус англійської мови у США, англійської і французької в Канаді та іспанської і португальської в Латинській Америці. Взагалі дуже промовистим є той факт, що саме ці чотири мови більше як на 90 відсотків заповнили всю західну півкулю, тоді як приголомшливе розмаїття людських мов зосереджене у східній півкулі (звідки, до речі, і походять ці чотири мови, що є титульними відповідно для Англії, Франції, Іспанії та Португалії);
- 2) національна мова, титульна для певного регіону, так чи інакше, з деякими обмеженнями, функціонує поруч з домінуючою мовою прибульців. Саме за таким сценарієм розвиваються, наприклад, стосунки російської мови з великою кількістю «підлеглих» їй національних мов, зокрема на слов'янських теренах – Україні, Білорусі та частково Молдови. Тут насамперед впадає у вічі **брак єдиної стратегії** вживання мов, яка була б спільною для переважної частини мешканців. Для зна-

чної частини українського населення, особливо західного, базовою, повсякденною є титульна українська мова. Водночас для іншої значної частини, переважно східної та південної, не кажучи вже про Крим, функцію базової мови виконує російська. Саме у цих регіонах російська мова, умовно кажучи, найбільше виявила себе як агресивний «завойовник, підкорювач». Важко уявити, щоб, скажімо, грузин із грузином чи естонець з естонцем розмовляли б не своєю мовою. А от в Україні досить частими, повсякденними є випадки, коли українець з українцем розмовляє російською.

Таким чином, українська мова опинилася у підлеглому стані, а її функціонування – під постійним великим тиском російської. І хоча потужність цього тиску була майже однаковою для всіх верств населення, сила опору йому серед мовців з україномовною орієнтацією визначалася рівнем їхньої освіченості та культури. Відтак у мовців з низьким культурно-освітнім рівнем українська мова перетворилася на суржикову форму українського просторіччя, тобто просторіччя, яке виникає в ситуації нерівноправної (диглосної) двомовності, коли домінуюча (панівна) мова пригнічує та всіляко обмежує мову титульної нації. Внаслідок цього назви численних реалій у свідомості багатьох мовців асоціювалися передусім з російськими номінаціями, які відсували в тінь правильні українські відповідники.

Цей вид суржику природно кваліфікувати як форму просторіччя чи просто-розмовної мови, яка утворюється в ситуації нерівноправної (диглосної) двомовності. Суржик може виявляти себе на різних рівнях – фонетичному, граматичному й особливо лексичному.

Важливо розрізняти фонетичні особливості, зумовлені впливом різних діалектів української мови, й акцент, тобто фонетичні особливості, які є наслідком чужомовного впливу. Діалектний фонетичний вплив, який виявляє себе в особливостях вимовляння певних українських фонем, сам по собі жодною мірою не вказує на культурно-освітній рівень мовця. Діалектні фонетичні риси можуть бути притаманні мовленню культурних діячів, які блискуче володіють українською мовою і можуть характеризувати типовий суржик, який для мовців з низьким культурно-освітнім рівнем часто є чи не єдиним засобом комунікації. Натомість чужомовний фонетичний вплив часто виявляє себе у вимовлянні звуків, яких немає у складі багатьох українських слів. Серед деяких мовців, для яких першою мовою є російська, трапляються й такі, що у своєму українському мовленні не здатні подолати фонетичний вплив своєї першої мови. Особливо прикро чути таку вимову з уст рідного прем'єр-міністра: *Необхідно створювати стимули для будівництва і виробництва; Треба негайно припинити державне свавілля; Це говорить про те, що наша економіка поступово вичужується...*

Водночас надзвичайно потужно українсько-російський суржик виявляє себе на лексичному рівні, спричиняючись до створення так званих суржикізмів – адаптованих українською мовою некодифікованих гібридних форм, сформованих на основі російської широко вживаної лексики. Про це явище багато написано і сказано (пор., зокрема, [4]). Тут буде доречно навести лише одну байку про чоловіка, який прослухав лекцію про суржик. Потім його запитали, а що ж таке суржик. Він відповів: *Суржик – це сплошне іздевательство над українською мовою.*

Просторіччя, що складається в одномовній ситуації, зумовлюється частими випадками, коли мовець виявляється нездатним до опанування нормативних літературних форм позначення певних реалій і замість цих форм вживає їх аморфні, неправильні відповідники, які, однак, походять з тієї самої мови. Так, російське просторіччя формується на основі суто російського матеріалу. А в ситуації диглосної двомовності у функції таких ненормативних утворень широко використовуються інтерференції, що виникають у підлеглий мові під тиском однобічної інтерференції, джерелом якої є домінуюча мова.

Деякі мовознавці проводять аналогію між суржиком і так званими креольськими мовами. Такі аналогії видаються нам неправомірними. Креольські мови формувалися під впливом мов, носії яких були представниками суттєво розвиненіших цивілізацій порівняно з народами, яких вони поневолили. Що ж стосується українсько-

російської взаємодії, то тут ситуація зовсім інша: у XVII–XVIII ст. українці в інтелектуальному плані часто перевершували росіян, а високий рівень цивілізаційного впливу України на Росію в той час загальновідомий (Іван Мазепа, Пилип Орлик, Феофан Прокопович, Сімеон Полоцький, брати Кирило та Олексій Розумовські, Григорій Сковорода...).

Креольські мови виникали внаслідок взаємодії мов, що належали до абсолютно різних типологічних систем (пор., наприклад, французьку мову з мовами автохтонних народів Африки). А українська і російська є спорідненими слов'янськими мовами зі спільним корінням.

У креольських мовах назви численних реалій, які були новими для місцевих жителів і тому не могли мати номінацій, сформованих із власних мовних ресурсів, цілком природно діставали назви, утворені з ресурсів мов більш цивілізованих завойовників. Адже той чи інший термін, як правило, походить з тієї мови, якою було **вперше вербалізовано** позначуване ним поняття, особливо якщо це поняття є важливим і здобуло визнання у багатьох країнах. У випадку ж українсько-російського суржику ми стикаємося з іншим явищем, коли замість давно наявних в українській мові номінацій часто використовують їхні російські відповідники.

Окрім власне запозичення, досить поширеним є й інший принцип мовної адаптації – калькування. Об'єктом калькування завжди є певна структурована одиниця іншої мови – композитне слово або словосполучення з подальшим перекладом кожного компонента. В українській мовознавчій традиції склалося негативне ставлення до калькування російських словосполучень. Водночас в українських текстах знаходимо чимало нормальних, цілком ідіоматичних виразів, які формально можна кваліфікувати як такі кальки – пор. *прищеплювати смак (прививать вкус), слід прохолов (след простыл)* тощо. Насправді ж той чи інший калькований вираз цілком справедливо кваліфікується як хибний, якщо смисл цього виразу можна адекватніше відтворити іншими, питомо українськими ідіоматичними засобами. Яскравим прикладом негативного калькування є широко вживане серед найрізноманітніших кіл мовців колокативне словосполучення **приймати участь*, яке є буквальним перекладом російської колокації *принимать участие*. В цьому російському виразі дієслово *принимать* вживається не у своєму прямому значенні. Тут воно виступає як допоміжне дієслово, набуваючи значення лексичної функції *Oper1* від ключового слова *участие* [2], тобто є засобом лексикалізації синтаксичного зв'язку між першим актантом предиката *участвовать* і самим предикатом, позначеним віддієслівним

іменником *участие*. Однак в українській мові ту саму функцію при ключовому слові *участь* виконує зовсім інше дієслово – *брати*. І цей факт дуже часто ігнорують носії української мови.

Інше досить поширене явище інтерферентного впливу домінантної російської пов'язане з неадекватним перекладом російських омонімічних лексем. За ступенем неадекватності мовлення це явище посідає проміжне місце між типовим суржиком і калькуванням. У випадку суржику і невдалого калькування ми, як правило, без труднощів розуміємо, про що йдеться, і всі претензії до мовця пов'язані з неправильним вираженням відповідного смислу (причому у випадку суржику неадекватність вислову стає кричущою через вживання форм, які не кодифіковані в українській мові). А у випадку неадекватного перекладу інколи буває не просто одразу збагнути, що саме хотів сказати мовець, хоч він і вживає цілком кодифіковані українські лексичні одиниці. Відтворюючи той чи інший смисл українською мовою, мовець не прямо перекодує його засобами української мови, а здійснює не завжди вдалий переклад з російської як мови-посередника. Або ж одразу використовує притаманні йому ідіолекту неправильні українські відповідники, джерелом яких є омонімічні російські лексеми.

Загальний механізм, який спричинює відхилення такого типу, полягає ось у чому. Серед двох чи більше прямих значень омонімічної російської лексичної одиниці пересічний мовець виділяє насамперед те, що здається йому найбільш імовірним, начебто «головним», і він передає його тією однозначною українською лексемою, яка має саме це значення. Хоча насправді воно зовсім не збігається з тим значенням омонімічної російської лексеми, яке мовець, власне, хотів передати. Разом із тим цей неадекватний український перекладний еквівалент вживається у такому оточенні – дистрибуції, яка є типовою, нормативною для вираження саме того смислу, що його мовець намагається відтворити. Саме цей контраст, спричинений вживанням неадекватного українського відповідника у контексті, що суперечить його нормативному вживанню, з одного боку, призводить до кумедної мовної помилки, а з другого – допомагає зрозуміти (хоч інколи і не одразу), що саме мовець мав на увазі.

Так, у російській мові іменник *точка* має принаймні два значення – «геометричне» 'точка у просторі' і «синтаксичне» 'розділовий знак, що вказує на кінець речення'. Натомість в українській мові іменник *точка* має лише перше значення. Яскравим виявом цієї міжмовної семантичної невідповідності стала відповідь однієї студентки: *Пряма – це найкоротша лінія між двома крапками*, де вжито форму множини

українського іменника, що є адекватним відповідником другого значення, а не першого, про яке йдеться в цьому реченні.

Типові приклади пов'язано з неадекватним перекладом дієслівних форм у їхніх прямих значеннях. За цих умов українське дієслово вживають «в оточенні» не своєї, а чужої синтаксичної моделі керування – саме закріпленої за лексемою, яка адекватно передає значення, що його мовець має на увазі. Так, надзвичайно численними є випадки вживання дієслова *рахувати* у значенні 'вважати' – пор. **Я рахую, що це неправильно*. У листівці, що агітувала за одного з кандидатів у народні депутати, можна було прочитати таке: «Він **ракує**, що годі вже Україні плентатися у хвості європейської цивілізації...».

Зрозуміло, що тут мовець «відштовхується» від рос. дієслова *считать* і перекладає його в тому значенні, яке здається йому «головним», найбільш імовірним, у значенні 'рахувати, підраховувати'. Разом з тим це дієслово вжито у контексті абсолютно не властивої йому моделі керування – тут воно керує підрядним реченням, що абсолютно неприпустимо для дієслова *рахувати*, яке потребує прямого додатка – іменника у знахідному відмінку (*рахувати гроші (прибутки, втрати і под.)*).

Але справжнім «хітом» є заголовок інструкції *Як правильно залицятися за нігтями*. Тут одразу ж впадає в око різке відхилення від моделі керування дієслова *залицятися*, для якого неприпустиме оформлення об'єктного актанта у формі орудного відмінка іменника з прийменником *за*. Адже це дієслово вимагає, щоб відповідний актант фігурував у прийменниково-відмінковій формі *до + Нрод*. Окрім того, *залицятися* має, так би мовити, чітку «гендерну» орієнтацію, передбачаючи, що його об'єкт має вказувати на особу жіночої статі з певними віковими обмеженнями – адже залицяються зазвичай до жінок, а не навпаки. Натомість в розглядуваному випадку цей актант вказує на «частину тіла» – нігті.

Звісно, що і це непорозуміння пов'язане з неоднозначністю, притаманною російському відповіднику *залицятися* – дієслову *ухаживать*. Воно має як мінімум два значення, яким відповідають ідентичні моделі керування з оформленням непрямого додатка у формі прийменника *за* з родовим відмінком іменника. Різниця між обома лексемами цього російського дієслова полягає лише в семантичних категоріях сутностей, на які вказує об'єктний актант. У своєму першому значенні *ухаживать*, так само, як і укр. *залицятися*, передбачає, що його об'єкт співвідноситься з особою жіночої статі. А в другому значенні цей актант має вказувати на зовнішню частину людського тіла, свійську тварину, корис-

ну рослину чи артефакт і є відповідником української лексеми *доглядати*. Отже, мовець, маючи на увазі саме це значення рос. *ухаживать*, помилково передає його через український відповідник *ухаживать* у його першому значенні. Насправді ж, цей смисл українською мовою має репрезентуватися реченням *Як треба правильно доглядати за нігтями*.

Поширеність російського інтерферентного впливу і суржику, зокрема серед українськомовного населення, у цих умовах пояснюється насамперед тим, що малоосвічені мовці становлять значну його частину. Очевидно, що посилення люмпенізації населення, яке зараз спостерігається, навряд чи сприятиме скороченню цієї частини. Інша річ, що відтепер – у незалежній Україні – можна сподіватися на поступове послаблення тиску російської мови, а відтак і на відродження питомо українського просторіччя.

На перший погляд, пояснення неоднорідності стратегій вживання мов на слов'янських теренах, тенденції до їхнього змішування можна вбачати у близькості, спорідненості мов, їхній належності до слов'янської мовної групи. Цей чинник, безумовно, відіграє певну роль, але не є вирішальним і діє разом із чинником домінантності російської мови. Адже ціла низка слов'янських мов (польська, чеська, словацька, болгарська, сербська та інші), що функціонують на своїх «законних» теренах, цілком зберігають ідентичність, якій російська мова жодною мірою не загрожує. Для природних носіїв цих мов російська залишається нехай і спорідненою, але іноземною. Якщо ж якась «загроза» і виникала, то не з боку російської – пор., наприклад, зникнення відмінків у болгарській мові під впливом сусідньої аглютинативної турецької.

Несуттєвість ознаки «спорідненості» за мовної взаємодії добре видно на прикладах змін, яких зазнає національна мова різноманітних діаспоритів, тобто коли та чи та мова є не як «завойовником», а як «гостем». Опинившись не на своїй, чужій території, носії національної мови досить швидко асимілюються до умов іншої країни, їхня мова швидко стає «підлеглою», а базового статусу набуває державна мова країни діаспори незалежно від спорідненості чи неспорідненості відповідних мов. Доказом цього явища слугують, наприклад, численні «суржикові» українсько-англійські та російсько-англійські гібридні утворення в українській та російській мові українських і російських діаспоритів у США та Канаді.

Справді, висловлювання на кшталт *Так мені краще наравиться; Следующая – кончается; Ну хіба ж можна розчитувати на останню минулу?; В неї немає настроєнія; Розрішіть пройти* і под. передбачають, що і мовець, і його адресат

добре розуміють і українську, і російську мову. Водночас висловлювання на кшталт *Він намагається виправдати покладені на нього аспірації; В Україні вже є толеранція до цих речей; В Україні таких людей не респектують; Телескоп рекордує інфрачервоне випромінювання; Цей фактор грає децидуючу роль; Це є тяжко відсепарувати одне від одного; Вже є консеквенція з цього приводу; Це дуже комплікаційна справа; Він має комплікацію з візою; Посилення повітряних страйків НАТО проти Югославії; Я маю інтенцію приїхати до України; Бажаю вам успіху у ваших компетенціях* і под. засвідчують, що і мовець, і його адресат добре знаються і на українській, і на англійській мові.

Ми змушені констатувати, що хоч би як не змінювалося мовне оточення (російське, польське, англійське, німецьке...), українська мова часто постає як гнучка, «слухняна» мовареципієнт домінантної мови тієї держави, до складу якої належала Україна або її частина, або ж частина її колишнього населення. Це відбувається саме тому, що в жодному випадку українська мова не мала державного статусу.

Водночас, як засвідчує широкий матеріал, досліджений у [1; 3], з англійської мови до української потрапляють як лексеми на позначення нових реалій, що з ними мовці вперше зустрілися в країні нового поселення, так і лексеми, відповідники яких поширені в літературній українській мові. Пор., наприклад, *айскрім (морозиво), давн-тавн (центр міста), моргедж (застава), тикет (квиток), майна (шахта), кара (автомобіль)* і под. Подібні утворення часто набувають таких форм граматичного роду, які притаманні їхнім українським відповідникам.

У цьому контексті буде дуже доречно коротко зупинитися на особливостях функціонування діаспорного варіанта російської мови. Виявляється, що і в ній діють ті самі механізми адаптації, щойно вона втрачає статус державної, виступає як «мова-гість», а не як мова-загарбник, і стає «підлеглою». Ось деякі приклади, наведені відомим російським мовознавцем Оленою Земською після її спілкування з представниками російської діаспори в Америці.

Приклади калькування: *Я имею насморк; Я имею брата; Вам был телефон* (тобто 'Вам телефонували'); *Я беру колледж* (тобто 'Я навчаюсь у коледжі'); *Это рот вулкана* (тобто 'Це кратер вулкана' – від англ. *mouth – рот*); *А от ворот вы брали?* (тобто 'Чи фотографували ви, стоячи біля воріт?' – від англ. *to take a picture – фотографувати*).

Приклади запозичень: *Мы чистим карпеты* ('Ми чистимо килими'); *Отрежьте этому мужчине два слайстика хэма* ('Відріжте цьому чоловікові два шматочки шинки'); *Поэнджайте*

Вашим таймом! ('Бажаю Вам гарно провести час!').

Зрозуміло, що такі інтерферентні явища мають суто однобічний характер, адже ні у США, ні в Канаді українська чи російська мови, перебуваючи у статусі міноритарних, не впливають на домінуючі англійську чи французьку. Разом з тим відтепер у незалежній Україні, коли українська мова принаймні *de facto* набула статусу державної, можна з цікавістю спостерігати і перші зрушення, які спричиняє ця важлива подія. Такими, зокрема, є явища російсько-українського суржику, коли в низці випадків уже російська мова стає реципієнтом української. Як приклад можна навести висловлювання деяких російськомовних депутатів Верховної Ради, які, виголошуючи свої промови, все частіше вживають «небазові» елементи: *Беспредел, который царит в Киеве в области охорони здоровья, надо прекращать; Эта галузь из галузи здравоохранения стала галузью захоронения; Вы отказываете людям, которые за вас проголосовали, от светлого майбутнего; Зальшикове майно продавали на базаре; Вам должно быть понятно, почему Партия регионов напoлягае на повышении минимальной зарплаты; Вы согласны, что это их претендентство на президентство oстaнне в жизни?*

Отже, сучасним станом нашої мовної ситуації залишається постійний контактний білінгвізм – одночасне співіснування на переважній території України двох мов з домінуванням мови, що була державною у відповідному державному утворенні, тобто російської мови. Явище білінгвізму нормативно передбачає, що незалежно від того, яка саме мова для того чи того мовця є базовою, головною, він так чи так повинен володіти другою мовою – протилежним членом білінгвальної мовної пари. Варто особливо наголосити, що володіння обома мовами (нехай і не однакове за ступенем) не є результатом їхнього спеціального вивчення, а зумовлене просто тим, що людина народилася і постійно (або давно) живе у просторі, де одночасно, хоча й порізно, функціонують обидві мови. А вивчаючи згодом ці мови у навчальному закладі (наприклад, у школі), мовець просто вдосконалює, систематизує свою вже **наявну двомовну компетенцію**, підвищує рівень активного володіння небазовою мовою, опановує особливості писемної форми обох мов та ін.

Людина-білінгв із тих чи тих переконань може заборонити собі говорити (діючи за принципом «Можу, але не хочу») або просто мати проблеми з активним володінням мовою, яка є іншим членом білінгвальної пари. Але за будь-яких обставин вона не може собі **заборонити її розуміти**. А от росіяни, що постійно

живуть в Росії, не є носіями білінгвальної свідомості. Вони – **монолінгви**. Це означає, що вони не лише активно не володіють українською (як, до речі, і багатьма іншими національними мовами колишнього СРСР), а й часто не розуміють її. Для них вона залишається хай і близькоспорідненою, але іноземною. Саме ця обставина обігрується у численних анекдотах та невігданих історіях:

– *А почему такой обман: на бутылке написано «Горелка 3 перца», а там на дне только два?* (прийменник «з» сприймається як числівник 3).

– *Украинцы спят в ложках, а кровати не спят на шее.*

– *У вас такие женщины добрые – мужа **человеком** называют...*

– Реакція на рекламу «Речі напрокат»: *Как, у Вас уже и **речи** ('промови') напрокат выдаются?*

– Або таке: *Я купила пирожок с **горохом**, а он оказался с орехом...*

Більше як 30 років тому одна лєнінградська колега-професор, яка приїхала до Києва на наукову конференцію, поділилася цікавим враженням: *У вас тут такие интересные слова можно прочитать, например, «**мета-коммунизм**»...* (Саме так вона сприйняла відповідний фрагмент гасла «Наша мета – комунізм!»).

Подібні анекдотичні історії не можуть трапитися з російськомовними мешканцями України – вони ніколи не сплутають український прийменник «-з» із числівником 3, *ложки* з ліжками, а *ліжка* з краватками, *речи* з промовами, *чоловіка* з людиною, *горіх* з горохом, а комунізм для них (як і для всіх) залишився метою (щоправда, недосяжною).

Отже, домінування російської мови не давало змоги українській мові нормально розвиватися і функціонувати, всіяко перешкоджаючи формуванню необхідних рис, притаманних справжній (= самодостатній) державній мові.

Треба нарешті усвідомити, що сила і потужність російської мови полягає не в якійсь особливій її красі, а в тому, що обсяг різноманітної цінної, важливої, серйозної, всебічної інформації, яку можна було отримати цією мовою, до останнього часу значно перевищував кількість аналогічної інформації, поданої українською. Цю інформаційну диспропорцію нам необхідно якомога швидше подолати. Адже одна з найважливіших ознак самодостатності мови полягає в тому, що, окрім виконання функції збереження національної мовної ідентичності, вона має бути ще й ефективним засобом ознайомлення та адекватного поцінування вершин світового письменства, найвищих здобутків світової думки і взагалі беззастережно запанувати в усіх життєво важливих сферах, забезпечуючи їхнє повноцінне функціонування.

Список літератури

1. Жлуктенко Ю. О. Українська мова на лінгвістичній карті Канади / Ю. О. Жлуктенко / АН Української РСР ; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К. : Наук. думка, 1990. – 176 с.
2. Жолковский А. К. О семантическом синтезе / А. К. Жолковский, И. А. Мельчук // Проблемы кибернетики. – М. : Наука, 1967. – Вып. 19. – С. 177–238.
3. Зимовець Г. В. Міжмовна інтерференція в умовах контактного білінгвізму (на матеріалі мови української діаспори) : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.15 «Загальне мовознавство» / Галина Вікторівна Зимовець ; НАН України. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К., 1997. – 243 с.
4. Ставицька Л. О. Суржик : суміш, мова, комунікація / Л. О. Ставицька, В. М. Труб // Українсько-російська двомовність. Лінгвосоціокультурні аспекти / за заг. ред. Л. Ставицької. – К. : Унів. вид-во «ПУЛЬСАРИ», 2007. – С. 31–120.

V. Trub

TYPES OF INTERFERENT INFLUENCES IN BILINGUAL ENVIRONMENT

Analyzing the interaction of the Ukrainian and Russian languages, the author examines different types of interfering influences of the dominant language on the national language which is endemic to the region. This influence results in the Ukrainian-Russian “surzyk” as a kind of popular speech that results from inequitable bilingualism, translation loans, and incorrect translation of Russian homonyms. Similar phenomena are observed in the speech of representatives of Ukrainian and Russian diaspora in the USA and Canada.

Keywords: interferent influence, Ukrainian-Russian surzyk, translation loans, incorrect translation, Russian homonyms.

Матеріал надійшов 05.06.2012